

Πιστοποίηση Επαγγελματικής Επάρκειας για τα Τεχνικά Επαγγέλματα

Θ. Γ. Βουδικλάρης
Πολιτικός Μηχανικός
Πρόεδρος του Ι.Ο.Κ.

Όπως είναι γνωστό, το ΙΟΚ είναι ο φορέας μέσω του οποίου συντάχθηκαν (και εξακολουθούν να συντάσσονται) οι Προσωρινές Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΠΕΤΕΠ), με σκοπό να καλύψουν ολόκληρο το φάσμα των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων.

Σε κάθε Ομάδα Εργασίας, από αυτές που συντάχθηκαν πρωτογενώς το σχέδιο κάθε Προδιαγραφής, είχαν δοθεί πλήρεις και σαφείς υποδείξεις για τη δομή του κειμένου, αλλά και για τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων κάθε αντικείμενου. Η ικανοποίηση, κατά προτεραιότητα, των Ευρωπαϊκών Προτύπων ήταν μέσα στις οδηγίες που δόθηκαν στους συντάκτες. Η φροντίδα για τις βάσεις της ποιότητας υπήρξε πριν καν αρχίσει η σύνταξη των ΠΕΤΕΠ. Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και οι επεμβάσεις που έγιναν από το ΙΟΚ και τις αρμόδιες Επιτροπές συνέτειναν ώστε, στο τελικό αποτέλεσμα, οι υποδείξεις να έχουν γενικώς τηρηθεί.

Πράγματι στα κείμενα των ΠΕΤΕΠ, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν σε περισσότερο απαιτητικές εργασίες, με σημαντική επιρροή στην αντοχή και την ασφάλεια, τίθεται ως προϋπόθεση αποδοχής του συνεργείου ή του τεχνίτη, από τον κύριο του έργου ή την επίβλεψη, η αποδεδειγμένη εμπειρία και δεξιότητα του τεχνίτη ή και του εργοδηγού ή και του επιβλέποντος μηχανικού στο υπ' όψη αντικείμενο. Συχνά, δεν ζητείται με τη μορφή **πιστοποίησης** αλλά **εμπειρίας** αφού η έννοια της πιστοποίησης ήταν σχετικώς «καινούργια» πριν από τέσσερα χρόνια, αλλά και γιατί δεν υπήρχε στη χώρα μας διαδικασία και φορέας που να χορηγεί τη σχετική βεβαίωση.

Επομένως το ΙΟΚ έχει ήδη επισημάνει, δια των ΠΕΤΕΠ, την ανάγκη της χρησιμοποιήσεως τεχνιτών αποδεδειγμένως **ικανών** για την εκτέλεση της δουλειάς με την οποία ασχολούνται, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ποιότητα.

Προκειμένης της σημερινής συνδρομής του ΙΟΚ στον τομέα της πιστοποίησης του τεχνικού προσωπικού, πιστεύουμε ότι το ΙΟΚ έχει την δυνατότητα, κάνοντας χρήση της εμπειρίας του από τις ΠΕΤΕΠ, εντός μικρού χρονικού διαστήματος, να καταρτίσει κατάλογο ειδικοτήτων, να προσδιορίσει το «επαγγελματικό περίγραμμα» καθεμιάς και να καταγράψει για κάθε είδος εργασίας και ειδικότητα τεχνίτη, τα κυριώτερα στοιχεία στα οποία πρέπει να εστιασθεί η εκπαίδευση, η εξέταση και η πιστοποίησή του, και τις ελάχιστες απαιτήσεις γνώσεων και ικανοτήτων, με προτεραιότητα στις πιο κοινές και στις πιο κρίσιμες τεχνικές εργασίες.

Είναι προφανές ότι αυτή η διαδικασία πιστοποίησης του τεχνίτη δεν είναι ανεξάρτητη από την «επίσημη» καταγραφή του ορθού τρόπου εκτελέσεως της εργασίας, ήτοι από την σχετική Εθνική Προδιαγραφή, που πρέπει να είναι σύγχρονη, πλήρης και ενημερωμένη, και να έχει ενσωματωμένους τους κανόνες της τέχνης, εκτός από την επιστήμη, στοιχεία που ενυπάρχουν στις ΠΕΤΕΠ.

Ο κατάλογος των ειδικοτήτων και των ελαχίστων απαιτήσεων για κάθε ειδικότητα θα τεθεί υπ' όψη των υπαρχόντων επαγγελματικών φορέων και οργανώσεων (που πρέπει να καταγραφούν), ώστε να διατυπώσουν τις απόψεις τους για να ακολουθήσει διαβούλευση. Ενδεχομένως θα τους χορηγηθεί και φύλλο ερωτήσεων προς απάντηση.

Στους φορείς αυτούς θα πρέπει να αναπτυχθεί η σημασία της προσπάθειας, η ανάγκη προσαρμογής της χώρας μας προς τις Ευρωπαϊκές της υποχρεώσεις, αλλά και να τους υποδειχθεί η προκαλούμενη αναβάθμιση των ικανοτήτων και η καταξίωση των μελών τους. Η συνδρομή των εργατικών οργανώσεων και, τουλάχιστον, η αποφυγή παραλόγων απαιτήσεων για «διευκολύνσεις», είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχία του εγχειρήματος. Θα ήταν ευκαταίω αν κάποιες από τις οργανώσεις αυτές ανέλαμβαναν να εφαρμόσουν για την ειδικότητά τους, σύστημα «αυτοπιστοποίησης» όπως οι υδραυλικοί και οι ηλεκτρολόγοι.

Το βέβαιο είναι ότι διαβούλευση με τις εργατικές οργανώσεις δεν πρέπει να πάρει τη μορφή συνδικαλιστικών αιτημάτων και συμβιβαστικών παραχωρήσεων, θα κινδυνεύσει η χώρα μας να πλημμυρίσει με πιστοποιημένους μετανάστες, Πολωνούς και Τσέχους, αλλά ίσως επίσης Πακιστανούς και Νιγηριανούς.

Η πιστοποίηση των τεχνιτών θα βελτιώσει την επαγγελματική τους στάθμη και θα τους εκσυγχρονίσει, επιτρέποντας και ωθώντας τους να ενημερωθούν στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις. Θα τους βελτιώσει τις δυνατότητες απασχόλησης, θα τους εξομοιώσει με τους λοιπούς Ευρωπαίους συναδέλφους τους και θα τους επιτρέψει να κοιτάζουν και πέρα από τα σύνορα της χώρας. Θα τους κάνει προτιμητέους, έναντι των λοιπών συναδέλφων τους, στο εσωτερικό, αφού θα διαθέτουν επί πλέον εχέγγυα για την εκτέλεση σωστής δουλειάς. Θα τους δώσει ένα πλεονέκτημα για την «προαγωγή» τους σε εργοδηγούς ή επικεφαλής συνεργείου. Θα τους βοηθήσει να κατακτήσουν την εμπιστοσύνη και την αναγνώριση των μηχανικών και των λοιπών συντελεστών της παραγωγής

Θα τους εκπαιδεύσει στην αποφυγή των κινδύνων και των ατυχημάτων, και στην προστασία της υγείας, της δικής τους και των άλλων. Και μόνον η μείωση των εργατικών ατυχημάτων που θα επιτευχθεί, θα έπρεπε να οδηγήσει τις εργατικές οργανώσεις να **υποχρεώσουν** τα μέλη τους να πιστοποιηθούν. Ασφαλώς, πάντως, η πιστοποίηση θα εφαρμοσθεί (στην αρχή τουλάχιστον και μέχρι να την επιβάλλει η κοινωνία) εθελοντικά.

Συγχρόνως θα τους δώσει μια αίσθηση ανωτερότητας, θα τους κάνει να επιδιώκουν την προστασία του «καλού τους ονόματος» και θα τους καταστήσει περισσότερο υπεύθυνους για την επιδίωξη της ποιότητας.

Η πιστοποίηση των τεχνιτών είναι απαίτηση της πολιτείας και της κοινωνίας για τη βελτίωση της ποιότητας των έργων, και επομένως απευθύνεται σε όλους τους τεχνίτες, ανεξαρτήτως εθνικότητας, ημεδαπούς και αλλοδαπούς.

Φυσικά, η πιστοποίηση αναμένεται (και θα είναι δίκαιο) να οδηγήσει στην αύξηση των απολαβών, αφού η παρεχόμενη εργασία θα είναι βελτιωμένη περισσότερο υπεύθυνη και με μεγαλύτερη απόδοση έργου. Αύξηση εργατικού ημερομισθίου δεν σημαίνει και αύξηση του κόστους, όταν συνοδεύεται από αύξηση της απόδοσης. Άλλωστε και σήμερα οι καλύτεροι και πιο αποδοτικοί τεχνίτες και χειριστές μηχανημάτων πληρώνονται καλύτερα από τους υπόλοιπους, είναι περιζήτητοι από τους εργοδότες και (οι πολύ καλοί) γίνονται κυριολεκτικά ανάρπαστοι.

Η απαίτηση για άριστους τεχνίτες θα αυξάνεται συνεχώς, όσο θα αυξάνονται η κυκλοφορία και η υποχρέωση τήρησης των Ευρωπαϊκών Προτύπων και Κανονισμών, και θα γίνει «εκ των εξ ων ουκ άνευ» όταν επιβληθεί η ασφάλιση των έργων. Θα αυξάνεται επίσης όσο θα μεγαλώνουν οι απαιτήσεις ποιότητας, τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά έργα, και ιδίως όταν θα αρχίσει να λειτουργεί ο έλεγχος της αγοράς. Θέμα επιλογής μεταξύ πιστοποιημένου και μη πιστοποιημένου (ή αλλοδαπού) τεχνίτη ή συνεργείου θα τίθεται μόνον όπου θα επικρατεί αδιαφορία για την ποιότητα, δεν θα υπάρχει έλεγχος και δεν θα επιβάλλονται κυρώσεις.

Υπάρχει βέβαια η πιθανότητα να επιχειρήσουν αύξηση των αμοιβών οι εργολάβοι, επικαλούμενοι την αύξηση των εργατικών δαπανών, πολλώ μάλλον όταν η απαίτηση για πιστοποιημένα συνεργεία αρχίσει να εντάσσεται στις συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου ή στις προϋποθέσεις των Ασφαλιστικών Εταιρειών. Αλλά αυτή η διάθεση αναμένεται ότι θα τιθασευθεί από τον ανταγωνισμό.

Ως προς τον κίνδυνο «εξαγοράς» του Πιστοποιητικού, αυτός είναι πράγματι υπαρκτός, όπως πράγματι συμβαίνει σε όλες τις χώρες που βρίσκονται στη χαμηλότερη περιοχή του καταλόγου των χωρών με προηγμένη διαφθορά, με μικρότερη εποπτεία αγοράς και με τη σπανιότερη επιβολή ποινών. Και η εξαγορά μπορεί να είναι είτε οικονομική είτε πολιτική, πράγμα που κάνει τον κίνδυνο μεγαλύτερο.

Χωρίς αμφιβολία το σύστημα πιστοποίησης πρέπει να στηριχθεί σε φορείς με **αμεροληψία**, σε όργανα με **εντιμότητα** και σε **αυστηρή τήρηση των απαιτήσεων** που θα θεωρηθούν ως οι ελάχιστες στις προδιαγραφές.